

Előfizetési ár:

Egész évre — — — 4 K.
Fél évre — — — 2 K.
Negyed évre — — — 1 K.
Egyes szám — — 20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronként 10 fillérrel, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszerezes egységárral számítatik — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Szerkesztő:

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

Az «Országos Erdészeti Egyesület» ausztriai tanulmányútjáról.
(Szücs Elemér.)

A Scholberg kakasnéküli. (Schneider Árpád.)

Gazdasági tanácsadó: Hangyák kipusztítása méhesből. — Egy méhesalád fogyasztása egy év alatt. — Szamóca.

Különfélék: Értesítés. — Felhívás. — Az «Orsz. Magy. Vadászati Védegylet» igazgatósági üléséből. — A «Dinamon I» nevű robbantóanyag. (Mon.) — Időjelzés.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

Szerkesztői üzenetek.

Tárca. Megoldás. (M. Hrabovszky Julia.)

Az Országos Erdészeti Egyesület ausztriai tanulmányútjáról.

Irta: Szücs Elemér, a nagyenyedi ref. Bethlen-főiskola főerdésze.

(Folytatás.)

Ennek lényege abban áll, hogy a kihasználandó erdőrészekben néhány év alatt több-kevesebb széltől védett apró hézag — fészek — nyitattik meg, melyek a magászó széliránnyal szemben folyton szélesítettnek, mindaddig, a míg évek hosszú sora alatt lassacskán a kihasznált foltok szélei össze nem érnek. Az így kihasznált területek felujulása, ha ligetes kinézésű is, de néhány év alatt teljesen kifogástalan zárható lesz. A kívánt fanemek megtelepítése is csaknem teljesen az erdész akarátának van alárendelve, mert a vágástérnek széleiről mindig azokat a fanemeket távolítják el először, a melyek megtelepítését legkevésbé tartják kívánatosnak.

A felújítás teljes befejeztéig, néhol pedig egész a második forduló végéig is, a legértékesebb fanemekből, a különböző korúság elérése céljából, elite-törzseket is válogatnak ki és hagynak vissza, melyeknek értékes és nagyméretű fatömege nemcsak tetemesen emeli az erdőgazdaság jövedelmét, hanem nagyban hozzájárul a táj szépségeinek emeléséhez is.

Az évi fahozam a tömegszakozás egyik igen érdekesen kombinált módszere alapján határozatik meg, mely lehetővé teszi, hogy minden faáll-

mány a gazdasági célnak legmegfelelőbb korban használtassék ki, de úgy, hogy a ki nem használt szomszédos állományok érdekei is szem előtt tartassanak és a szabályos korfokozat is mielőbb megközelíthető legyen. E végből a vágásforduló éveinek felénél idősebb összes faállomány fatömege nem tömegbecslés, hanem részletes törzsenkénti felvétel alapján határozatik meg. Az így kiszámított fatömeg elosztva a fél vágásforduló éveinek számával, megadja az évi hozam nagyságát, mely a 10 éves revíziók alkalmával mindig hozzá illeszkedik a tényleges fakészlet fogyáshoz vagy gyarapodásához.

A tömegszakozás ezen módja mellett az erdőrendezési munkálatok örökké tartanak s az csak egy ilyen erdőgazdaságban található alkalmazást, a hol kellő számú erdőrendezői személyzet áll folytonos rendelkezésre.

A különböző-korúság és fanemek elegyítésének tökéletes kivételét a «Fasanen-Garten» (Fácán-kert) nevű erdőrészetben volt alkalmam megcsodálni.

Ezen a 115 hektárnyi területen egy 100 éves, egy 60 éves, egy 40 éves és egy 20 éves teljesen önálló vágásfordulónak megfelelő összes szabályos korfokozatai gyönyörű tájképeket nyújtó, elegyes fanemű és korú csoportokba elrendezve vannak egymásba olvadva, a nél-

5. kép. Neuhausi uradalom: Csoportos felújító vágás kifejlődés közben.

6. kép. Neuhausi uradalom: Csoportos felújító vágás a felszabadítás állapotában.

kül, hogy az egyes üzemosztályok egymástól területileg el volnának különítve. A toronymagas tölgy és jegenyefenyő szálak szabályos koronái mellett fiatalabb erdei fenyő és veresfenyő állomány díszlik, melynek mérsékelt árnyékában bükk és fenyő fiatalos települt meg s az erdőben fekvő rétek, szántók és regényes tavak széleit tölgy suhángok és gyérlombozatú nyiresek szegélyezik.

Úgy az értékesítés, mint az erdőgazdasági termelés és fuvarozás, sőt még a tatározás is kizárólag házilag lesz lebonyolítva az egész uradalomban; míg a birtok mezőgazdasági részei összes tartozékaival együtt bérleti rendszer útján vannak hasznosítva. Kivételt ez alól csupán az 1384 hektárnyi tőgazdaság és a mezőgazdasági birtokok azon részei képeznek, melyek az erdőgazdaság házi kezeléséhez szükséges termények előállí-

tásához, fenyőzési célra, vagy földillettmények és munkástelepek részére szükségesek.

Az egészben 12900 k. holdnyi erdőgazdaságban alkalmazott 53 főből álló kezelő és védő személyzetnek készpénz javadalmazása nem valami sokra megy, de annál bőségesebben el vannak látva valamennyien olyan természetbeli járandóságokkal, melyek legjava részét maga a személyzet köteles termelni. Ezáltal valamennyi alkalmazott boldogulása és egész existenciája annyira szorosan össze van forrva az uradalom érdekeivel, hogy alig van egyetlen olyan alkalmazott is, a kinek családja már 2—3 generáció óta ne állana az uradalom szolgálatában. Annyival is inkább érthető ez, mert hiszen az az állattartási és mezőgazdasági termény, melyben mindenik alkalmazott bővelkedik, csak addig képezhet alapot a megélhetésre és boldogulásra, a meddig valaki az uradalom szolgálatában áll, míg az attól való megválás vagy esetleges elbocsátás teljes anyagi romlást jelent az alkalmazottra nézve.

Hasonló módon van itt az állandó erdei munkásság is lekötve. A munkás köteles megfelelő méltányos egyességár ellenében elvégezni ősztől-tavaszig az uradalom összes erdei munkáját, nyáron át pedig a környékbeli nagyobb városokban mint ács- vagy kőműves-pallér vagy építő-munkás juthat tisztességes privát keresethez. Távolléte alatt azonban családja az uradalom területén a lakás, tüzelő és illettmény-föld élvezetében meghagyatik, sőt 30 évi szolgálat után valamennyi munkás természetbeli járandóságán kívül életfogytig 30—60 kor. nyugdíjat is kap az uradalom pénztárából. Ezenkívül huzza az uradalom által befizetett munkásbiztosítási díjak után részére kijáró állami járandóságot is. Csakis ilyen iskolázott és megelégedett munkásokkal lehet a 17-féle

TÁRCZA.

Megoldás.

Elbeszélés. — Irta: *M. Hrabovszky Julia.*

Cserhátiné kezdett nyugtalankodni. Az idő már ketőre járt és az ura még mindig nem jött haza. Hol maradhatott olyan sokáig? Az étel mind elromlik. Az a kicsi étel, a mit a szegény beteges asszony annyi bajjal, fáradsággal főzött meg. Cserhátiné már a reggeli órákban elment hazulról, azt mondta, a bérnyálást meg nézni és az asszony semmi feltűnőt nem vett észre abban, hogy nagyon gondosan öltözött fel. Tiszta inget kért, legjobb fekete kabátját öltötte magára, kopott kalapját sokáig keféltette. De most, hogy a régi óra nagy mutatója egyre halad és már a hatoson állt, egyszerre valami rettenetes előérzet vesz rajta erőt. Oh, Istenem, ha... De ijedten üzi el magától a borzasztó gondolatot. Az ura nagyon vallásos ember, bárminő szerencsétlennek érzi is magát, ilyesmire nem gondolhatott...

Félrehúzza a függönyt és kitekint az utcára. A bérnyálásnak már régen vége. Bevégezték már a bőséges bérnyálásokat is. A városka utcái megtelnek fehér ruhás, kipirult arcú leánykákkal, a kik csoportonként sétálnak, álldogálnak, vagy a földszintes házak kapui előtti padkákon üldögélnek, vigan csacsogva a fehér fűtős, bódító illatú ákáczfák árnyékában. Ünnepies hangulat lengi át a napsütött utcákat, ragyogó kék ég nevet le a városkára, de ez a derült kép nem képes annak a szegény sápadt asszonynak az aggodalmait eloszlatni. Eszébe jut, hogy az ura napok óta még a szokottnál is komorabb, hallgatagabb volt. Alig hallotta, ha szóltak hozzája. mintha töprengett volna valamin... Igen... igen, úgy van, az ura napok óta tervez valamit, a miről nem mert szólni a feleségének. Rejtegette előtte a gondolatait és a bérnyálás iránt is csak azért mutatott olyan szokatlan érdeklődést, hogy tévútra vezesse a feleségét.

Ez könnyű volt, mert az asszony ismerte férje nagy előszeretét a vallási szertartások iránt. Tudta, hogy a férje buzgó katolikus maradt a szívében és csak a forma szerint lett református. Sejtette ő, hogy a férje

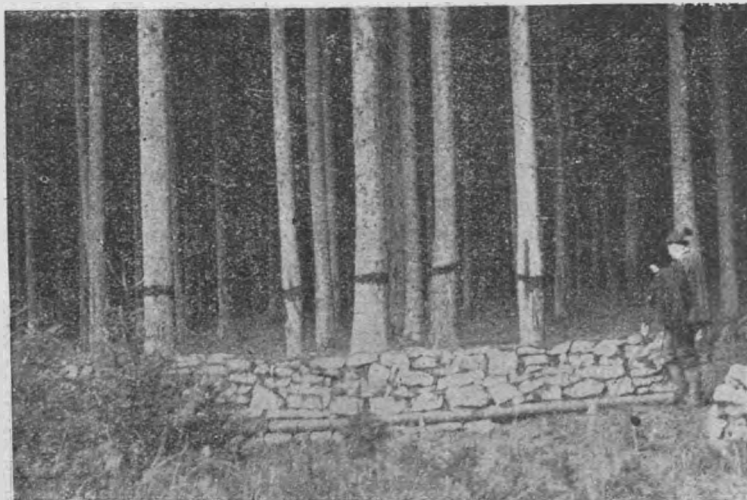
választékot (s mindenik 3—4-féle minőségbe osztályozva) rövid pár téli hónap alatt kitermelni. A kihasznált jelentékeny fatömeg egy része mint tutajfa vagy felgyártmány kerül piacra, a hol az úgy nagyban, mint részletenként a központi uradalom pénztára utján értékesítetik. A jelenleg tenyésztés tárgyát képező fanemek közül természetes úton települtek meg a lúcz-, jegenyeés erdei fenyő, bükk, tölgy és gyertyán, míg a veres fenyő csak 1780-ban lett ültetés utján itt meghonosítva.

Érdekes, hogy a nálunk általában talajjavító-nak tartott erdei fenyő, — mely a neki megfelelő lazább homokos agyagon itt a legértékesebb és legszebb formájú 25 méternél is hosszabb szálfát szolgáltat, — más talajban csak csenevész, érték-telen törzseket nevel; miért is az erdei fenyő éppen nem mondható csekély talajigényű fanemnek; sőt beigazolva látható itt már az is, hogy az erdei fenyőnek legmegfelelőbb termőhelyen is csak úgy tartható fenn a talaj termőképessége, ha alatta egyéb, főként lombfanemekből álló kellő sűrűségű s a talajt teljesen borító aljnövendék települ meg, vagy pedig már kezdettől fogva bükkal elegyesen tenyésztetik.

Az utóbbi években mind nagyobb teret hódított a csoportos tölgy is, mely fanemek mesterséges úton való elszaporítására itt különös gondot fordítanak s a törzsek felnevelésénél alkalmazzák mind azokat a szabályokat, a melyek helyessége a Wiener Wald kísérleti területein már bebizonyult.

Igazolja ez az erdőgazdaság azt is, hogy a taroló vágásokban és a tisztásokon létesített mesterséges erdő-sítésekben oly gyakori és leküzdhetetlen cserebogárpajorkárokat csakis a taroló vágás nélküli, természetes felújítási módokkal lehet sikeresen leküzdeni.

Látható itt az is, hogy a kellő módon és idejében

7. kép. Szélnek kitett lúczfenyőállomány szélső törzseinek gyökerei megterheltettek. Az állomány ilyenképpen két évtized óta ellentáll a szél döntő erejének. (Neuhaus.)

alkalmazott emberi erő és szaktudás képes határt szabni egyéb rovarkárok között, még az apácza lepke károsításának is. E veszedelmes rovar itt, ha nagyobb tömegben lép is fel, állandó irtás és védekezések segítségével mindaddig gyérítették, a míg az általa okozott veszedelemtől az erdőt a természet maga meg nem szabadítja.

Szembeötlök lépten-nyomon főként a lúczfenyvesekben a fővad által okozott törzs lekérgezésből származó nagymérvű károsítás is. Ez és a fiatalosoknak kerítésekkel való költséges megvédelmezése vezette rá a jelenlegi birtokos főurat arra, hogy összes erdeiből száműzze a szarvas és däm vad állományt, melyből 1912-ben 125 darab került terítékre. Annál nagyobb gondot fordítanak a jelentékeny hasznót nyújtó apró vad tenyésztésére, mely czélból az uradalmi területek mellett még a közbeékel, vagy szomszédos 26 község területét is ki-

nagy áldozatot hozott érte, mikor megtörte a fogadalmát, otthagya papi állását, hogy őt nőül vehesse. Mert Cserháti már néhány év óta káplánkodott, mikor a sors összehozta a leánynyal, a ki a végzete lett. Rettenetes lelkiharcot vívott, a míg rászánta magát a végső lépésre, mert Cserháti nemcsak pap, de a szó teljes értelmében jó pap volt. Ideális gondolkodású, naiv, tiszta lelkű ember, a ki rajongóan csüngött hivatásán. És a szenvedély mégis győzedelmeskedett fölötte, a szerelem mindenható erejének nem tudott ellentállni: levetette a reverendáját és megházasodott. Boldog lett, példás házaseletet élt, de azért a szívében mindig rágódott valami, a lelke mélyében lappangott valami nyugtalanság, valami kényelmetlen érzés. Úgy tetszett előtte, erre a boldogságra nincs joga, ő csak lopta azt és nem őrizheti meg lopott kincsét sokáig. A felesége előtt persze titkolta ezt és az asszony legfeljebb sejtette férje lelkiállapotát és megkettőzött gyöngédségével igyekezett gondolatait másra terelni. Cserháti pedig a megfeszített munkában keresett vigaszt, ez adott neki később megnyugvást. Ügyvédi irodát nyitott és míg odajutott, sok

fáradtságon ment keresztül. Mikor aztán kis fia megszületett, lelke háborgása megszűnt lassanként. Csak e gyermeknek élt, benne látta életcélját. Úgy érezte, hogy hasznos, derék honpolgárt nevelve belőle hazájának, talán jóváteheti, a mit Istene ellen vétett. Minden tekintetben kifogástalan életet élt, sőt annyira skrupulózus ember volt, hogy kartársai bolondnak tartották. Kétes kimenetelű pörökkel például sohasem fogadott el. Ilyen körülmények között persze nem tudott meggazdagodni. Mind a mellett Cserháti keresett annyit, hogy családját tisztességesen eltarthatta, fiát becsülettel fölnevelte. Huszonkét éves lett a fia. Szép, deli ifjú volt, ép testileg és lelkileg; a legszebb jövő mosolygott reája, mikor váratlanul megölte őt egy pusztító járvány. Az apa lelke megroppant a rettenetes csapás alatt, minden összeomlott körülötte. Mert minden szülő egyformán kegyetlenül érzi ugyan egyetlen gyermekének elvesztését, de Cserhátiiban fia halála még más hűrokat is rezgettett meg. E halálesetben ő nemcsak végzetes szerencsétlenséget, de Isten sujtó kezét is látta.

Nem... nem, mindig érezte ő, hogy boldogsága nem

bérelték. Az évenként elejtett hasznos vad száma némely évben a 12.000 darabot is meghaladja.

Az 1842. évben tutajozásra berendezett «Nász» folyót, valamint az 1845 óta fennálló nagy kiterjedésű tőgazdaságot, az idő rövidsége és a program betartása miatt — sajnos — nem láthattuk.

A kihasznált fahozam legnagyobb része a kitűnő karban tartott és a birtok minden részébe elvezető utakon uradalmi ökörfogatok segítségével szállítatik a piacig, vagy a tutaj-kikötőhelyekig. A járom, az ökrök vasalási módja, a talyiga, a rönkemelő gép és kéziszerszámok

8. kép. Neuhaus: Szálfaemelőszerkezet.

mind a legpraktikusabb szerkezetűek. Az istállók az erdőbirtok központján rétek és legelők által körbezárva egyik erdőgondnoki székhely mellett állanak, a hol az igás állatok előnyös és olcsó kipótlása céljából tejgazdasággal kapcsolatos kisebb méretű tehenészet és borjútenyésztés is van berendezve. A bemutatott nyugati fajtájú jármos ökrök párja élősúlyban átlagosan 18–20 q-ra volt becsülhető, és valamennyi igen jó húsban volt tartva. Az igénybe vett fuvarteljesítményért az egyes gondnokságok 1 m.³ fa után 2 koronával lesznek megterhelve a központi pénztár által a házilagos fuvar számlája javára, mely egységár akkor, a midőn még idegen fuvarerőt is igénybe vettek, tetemesen magasabb volt és évről-évre folyton emelkedett.

Mindezekből látható, hogy Neuhausban az erdőgazda igényét kielégítő olyan erdőbirtokot volt alkalmunk megtekinteni, melyhez hasonlót nálunk még a legbelterjesebben kezelt magánuradalmak sorában sem találhatunk. Igaz, hogy a mi erdőgazdasági viszonyaink messze mögötte állanak a csehországi erdőgazdasági állapotoknak, de ez alkalommal minden kiránduló meggyőződhetett arról is, hogy az erdőgazdaságnak ily magas tőkélyre való emelése csak ott lehetséges, a hol a házilagos kezelés áldása az erdőgazdaság minden viszonylatában teljes mértékben érvényesülhet. A tartamosság, a jövő nemzedék, a közjó érdeke és más ehhez hasonló, sokszor hangoztatott irányelvek mind csak papíron létező frázisok maradnak mindaddig, a míg úgy maguk az erdőbirtokosok, mint a vezető körök be nem látják azt, hogy az erdészeti szak csak akkor juthat el szép hivatásának kellő magaslatára, ha olyan működési kör van számára biztosítva, mint Neuhausban, a hol az erdészeti tisztikar nemcsak egyoldalú szakemberek szűkös látkörű társasága, hanem az egész társadalmi élet egyik legfontosabb vezető és irányító tényezője, melynek munkássága nemcsak a jelenkor, hanem késő

lehet tartós. Fogadalmát megtört, hitehagyott embernek nincs joga ilyen boldogságra! Régi lelkifurdalásai kettős erővel újultak fel; mérhetetlen bánatához önvád is vegyült. Ő, igen, egyedül ő az oka, hogy annak az ártatlan gyermeknek meg kellett halnia. Mert van bűnhődés már e földön is, csak hogy a bűnökért néha ártatlannak kell lakolnia! A szerencsétlen apa búskomorságba esett. Irodáját mindinkább elhanyagolta. De utóbb már nem is akadt dolga ott, mert a felek lassanként elmaradoztak. Cserhátinál pénzzavarok álltak be, aztán beköszöntött a szükség. Kénytelenek voltak eladogatni értéktárgyaikat, hogy úgy is nagyon megszorított kiadásait fődöhessék. De ha majd az utolsó garas is elfogy, mi lesz akkor? Seholy semmi kilátás helyzetük javítására. Sötét, elkerülhetetlen örvényként tátongott előttük a jövő, látták, tudták azt mindketten... A férfinak munkához, erélyes cselekvéshez kellene látnia, de képes lesz-e arra valaha az a megtört lelkű ember? Ő maga nem hitte, de az asszony remélt. Remélte, hogy még életerős férjének beteg lelke meggyógyul és jóra fordul minden.

De most, e napsugaras, vidám délutánon, a mely olyan ellentétben állt az asszony nyugtalan lelke állapotával, a várakozás szorongó pillanataiban, csupán a fekete gondolatok varjú serege koválygott Cserhátiné agyában, úgy érezte, nincs menekvés számára. Elvesztette a fiát és el fogja veszíteni a férjét is! A férjét, a kin lelke egész erejével csüngött, a ki mindene volt...

És egyszerre borzasztó víziója támadt: maga előtt látta a fia sírját. A virító, illatos virágokkal beültetett sírdombot, a mely fölött lepkék kergetőznek és méhek döngnek körül; látta a szomorú fűz ágait a fehér márványkereszt fölé hajladozni és a kereszt tövében egy férfi feküdt átlótt mellel...

Cserhátiné rémesen sikolt fel... és a másik pillanatban már ideges kézzel húzta ki az éjjeli szekrény fiókját... de óh!... borzalom, a revolver nincsen szokott helyén, a fiókban... Semmi kétség többé!

Az ura vette magához... hogy megölje magát. És mialatt ő várta, kínos aggodalmak között várta őt haza... a szerencsétlen ember végzett az életével.

évszázadok nemzedéke számára áldást és jólétet teremthet.

Ennek legszebb szimboluma az a kösziklába elhelyezett ércszobor, melyet Csehország erdészeti egyesülete, a neuhausi uradalom és a város építési egyesülete közös erővel emeltek a város díszes sétaterén, az uradalom nemrég elhunyt vezető erdőtisztjének, Wachtel György uradalmi erdőtanácsosnak emlékére.

Útunk Csehországból a Salzkammergut felé Budweison és Linzen át vezetett, változatos domb- és hegyvidéken s a szőke Duna széles völgyén keresztül egész Gmundenig.

Meglátszik az egész tájékon, hogy errefelé már a mezőgazdaság az ipar mellett teljesen háttérbe szorul. Szántóföld alig van, annak legnagyobb részén is takarmányt termelnek s a mit azonkívül erdő nem takar, az buja növényzetű rét és legelő, vagy gyenge gyümölcsös sok körtefával, mintegy jelezve azt, hogy itt már a nyugati marha-állomány hűvösebb tenyészeti vidékére jutottunk. A szétszórtan fekvő «Meierhof»-ok (major-ságok) mind egy-egy kis négyszögű zárt erődítményt képeznek, melyekre igazán talál az az angol közmondás, hogy: az én házam az én váram! Ezeknek a négyszögbe épített házaknak az egyik emeletes szárnya a lakóház, melyekkel szemben a belső oldalt a tágas istálló foglalja el, míg a másik két egymással szintén szemben levő oldalon a széles kapukkal ellátott csűr és takarmányszín van elhelyezve, valamennyi köröskörül magasra felvitt eserép- vagy zsindelytetővel van takarva, melynek meredek lejtőin a nagy hó sem állhat meg.

Budweisban nemcsak a Hardtmuth L. és C. nagy-szerű irón-gyárának berendezésében és cézdrusfa-raktárában volt alkalmunk gyönyörködni, hanem láttuk ezen az állomáson a Mária-Czellről visszatérő búcsusok ezreinek kitörő lelkesedését is, mely mellett a mi, véres

szájúnak kikiáltott magyar sovinizmusunk (elfogultságunk) leghevesebb kitörése is csak gyermekmesébe illő ártatlan felbuzdulásnak mondható.

A Traun folyó völgyén fölfelé haladva, a vidék mindinkább magas hegységi jelleget ölt; Gmundennél már az Alpeseeknek a leszálló nap által bíbor palástba vont egetverő sziklás bércei fogadnak bennünket.

A gmundeni fogadtatást az állami és városi előkelőségek szívélyes üdvözlő szavain kívül az egyszerű és né-

9. kép. A Traun tón. (Középen állva Guttenberg A. lovag, mellette a padou Auersperg Károly herceg.)

Ez volt hát, a min napok óta töprengett!

Lázás sietséggel teszi fel Cserhátiné a kalapját és indul a temetőbe, mert most már egészen bizonyosan tudja, hogy ott fogja megtalálni az urát.

Magánkívül rohan ki a szobából, de a tornáczon Cserhāti jön eléje. Örömsikolylyal borul az asszony a férje nyakába, sír és nevet is egyszerre...

— Mi bajod? — kérdi a férj meglepetve.

— Úgy aggódtam miattad — dadogja az asszony — olyan sokáig elmaradtál.

— Bocsáss meg, a miért elfeledtem megizenni neked, ne várj reám az ebéddel — felelé a férj és a szeme olyan különösen fénylik.

— Te már ettél? Hol? — kérdi az asszony kíváncsian.

— Jer, elmondok neked mindent, — feleli Cserhāti, szeliden bevonja feleségét a szobába. Ott leülnek egymás mellé a pamlagra. Az asszony várakozásteljesen néz a férjére, a kinek szokatlan ünnepélyessége meglepi. Fürkésző pillantást vet rája és úgy találja, a férje mintha egészen átváltozott volna.

Szemeiből eltűnt a komor, kétségbeesett kifejezés, egész lényéből valami átszellemültség sugárzik, komoly nyugalom.

Jóságosan, végtelen gyöngédséggel néz a feleségére, de tekintetében inkább szánalom van. Az asszony azonnal kiérzi, hogy ez a tekintet nem a «régiről». Valami történt az urával, valami új, szokatlan... De mi?

Cserhāti megszólal:

— A bérmálást voltam nézni, mint tudod, de tulajdonképpen csak azért mentem, hogy találkozzam ott menyénk új püspökével. Iskolatársam, legjobb barátom volt ő egykoron, együtt végeztük a szemináriumot. Azóta sem láttam őt és nem tudhattam, minő érzésekkel lesz irántam. És mégis benne biztam, napok óta vártam türelmetlenül e találkozást.

Jó plébánosunk a bérmálás után a sekrestyében vezetett hozzája; ő exczellenziája azonnal visszaemlékezett reám, jóságosan, baráti fogadott és felhívott a lakosztályába. Feltártam előtte egész lelkemet, kétségbeesett helyzetemet, nyomorúságomat. És ő meg-

pies egyenruhában nagyszámban megjelent salzkammerguti szaktársak mindenre kiterjedő lekötelező figyelme tette előttünk feledhetetlenné. (Folytatása következik.)

A Scholberg kakasnélküli.

Irtta: *Schneider Árpád* főhadnagy.

Elvitathatlan tény, hogy *egyed* kakasnélküli rendszerek a kakasosokkal szemben összehasonlíthatlan előnyöket nyújtanak, azonban egyes kakasnélküli rendszerek tökélyéből nem általánosíthatni minden további megfontolás nélkül és főként nem a hivatásos vadász puskájára.

Senki nem kétli, hogy Purdey, Holland & Holland, Westley Richards, Lang & Sons, Stephen Grant, W. C. Scott stb. ejektoros dupla, akár serétesben, akár golyósban a legjobb kakasosnál is tökéletesebb szerkezetileg. Azonban az áruk 2000—3000 korona és a mit ezért az összegért lehet adni, ugyanazt sajnos, nem lehet azért, melyet a hivatásos vadász fizethet. De maga a kakasnélküli rendszer is olyan, mely a kakasosnál jóval drágábban állítható csak elő.

Jó anyag, kidolgozás és lökéesség *conditio sine qua non*, bármilyen rendszerű puskánál, a mely mellett különös figyelemmel legyünk a lakatrendszerre is, különösen pedig, ha hivatásos vadásznak választunk puskát. Ötször is beázhat napjában, azonkívül — éppen anyagi okokból — nem is használhat belőle mindig kifogástalan löszert, már pedig, hogy a beázástól és a lövés zárainak oxidáló folyamatától a világ semmilyen lakatrendszere nem válik megbízhatóbbá, ez iránt szintén senki kételylyel nem lehet. Szóval a hivatásos vadász puskáját illetőleg nem ok nélkül fűzöm mint további követelményt a *conditio*khöz, mint *sine qua non*, hogy szétszedhetőnek is kell lennie, még pedig minél egy-

szerűbben, lehetőleg szerszám nélkül. Az Auson & Deeley rendszerben épületeket kivéve a fentebb említett mesterek remekei egytől-egyig könnyen szétszedhetők, pedig gavalér-puskák és mégis ki van emelve a lakatok könnyű hozzáférhetősége és kivehetése, mint különös előny, de meg a *conditio sine qua non* is, a lakatok könnyű hozzáférhetősége és szétszedhetősége. Kívülről olyan, mint egy luxus oldallapos Auson & Deeley, ha pedig a *G* csavart nyitjuk, csavarhuzóval vagy pedig szárnynyal, — mint a Holland & Hollandot, — melylyel többlet-ár nélkül kapható, előttünk fekszik a szerszám nélküli szétszedhető lakat, a maga teljes egyszerűségében. Olyan egyszerű és kevés részből álló, mint az Auson & Deeley és az ebből kifejlesztett, de szintén szerszám nélkül levehető Westley Richards lakat; *A* a kakas, *B* az ütörugó, *C* a rúd, *D* a feszítő emeltyű. A *H* fedőlapok a *G* csavarral vannak felerősítve és takarják a lakatokat. (1. sz. ábra.)

Bárminő jó anyagból és bárminő gonddal is munkált jól lövő, igazán kvalitásos puska a Fabrique nationale 160 koronás duplája, mégsem ajánlhatom a hivatásos vadásznak, éppen mert Auson & Deeley lakatai vannak. Talán leghelyesebben disztिंगvólok, ha úri vadász kezébe valónak mondom, kivel helyben van a puskamíves és a ki használathoz mérten és annyiszor tisztíthat, a mint szükséges és tetszik, mert enélkül egy olyan rendszer, melyet laikus szét nem szedhet, nedvesség és betolult gázok folytán teljesen megbízhatatlan működésű. A hivatásos vadász kakasnélkülijének egyszerűen és könnyen szétszedhetőnek kell lennie és ha ilyenhez nem juthatunk, akkor inkább ne vegyünk kakasnélkülit. A felsorolt mesterek remekműveinek ismertetésétől teljesen eltekintek, mert a hivatásos vadász amúgy sem juthat hozzá, sőt még a lentebb ismertett Scholberg rendszerű kakasnélküli is hozzáférhetetlen, pedig csupán 300 korona az alapár. A Scholberg ham-

szánt, segítő jobbát nyújtja felém, helyeselte elhatározásomat.

— Mit akarsz tenni? — kérdi a nő feszülten.

Cserhádi habozik egy pillanatig, — mint az orvos, mielőtt biztos kézzel hozzáér műtökésével a beteghez, — aztán komoly, átszellemült hangon mondja:

— Istent akarom szolgálni a jövőben, mert az embereket szolgálni megtört lelkem nem képes többé.

— El akarsz hagyni? Pap akarsz lenni? — sikolt fel az asszony és mindkét kezét elhárítólag tartja maga elé. — Nem... nem, ez nem lehet!... Bármit, csak ezt ne! Hogy jöhettél ilyen gondolatra?

— Elmondom, — feleli Cserhádi, a ki most már látja, hogy nem kimélheti többé az asszonyt, leplezetlenül fel kell tárnia a lelkét előtte.

— Meg akartam magamat ölni, egy hét óta hordom már a revolvért a zsebemben. Meg akartam halni, mert rettenetes önvád, lelkifurdalás gyötört, a lelkem megnyugodni nem tudott, a szívem a fiam után kesergett, fájt téged nélkülözések között látnom, nem tudtam el-

visséni a bizonytalan jövő, mondjuk biztos nyomor gondolatát. Úgy gondoltam, jobb lesz, ha meghalok... téged megszánnak majd a rokonaid és felkarolnak, ha én többé nem leszek. Ilyen sötét, ilyen gyáva gondolatok kinoztak, mikor meghallottam, hogy a püspök bérálni jó városkánkba. Új gondolat fogamzott meg akkor az agyamban, nem, nem gondolat... isteni sugallat volt az, a mi megvilágította előttem útamát...

Rajongó fanatizmussal beszél tovább Cserhádi, ecseteli felesége előtt azt a legyőzhetetlen lelkiszükségletet, a mely visszakergeti őt az egykoron megtagadott, elhagyott papi pályára.

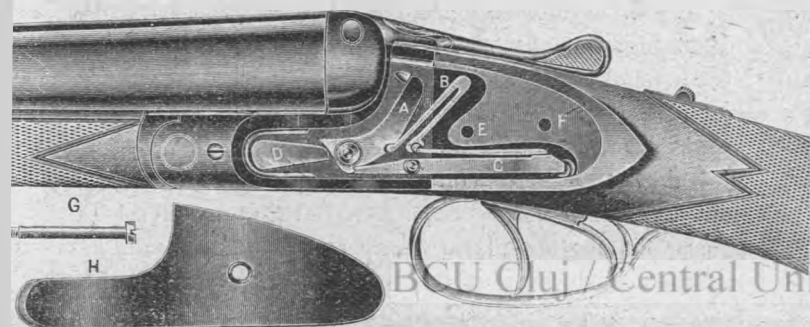
De az asszony nem hallja őt többé. Két kezébe tetmetve sápadt arcát, zokog, zokog. Nem érdekli őt, hogy a férje egy felföldi eldugott helyen fog kápláni teendőket teljesíteni, neki fogja küldeni egész fizetését, hogy szükségét ne lászon... nem gondol többé semmivel és nem is felel semmit sem. Minek is szólna? Tudja, hogy minden hiábavaló... a férjét elvesztette örökre.

merlesst, mint ugyanolyan megbízhatóságút merem ajánlani, mint egy kvalitásos kakasost. Anyag, kimunkálás, löképeség, szép, elegáns forma mind megvan. Az ütőrugó és valamennyi lakatrész olyan egyszerűen vehető le, mint a 98-as Gasser-rendszer lakatrészei, melyek szintén a zártestbe hegesztett csapokon fekszenek, akárcsak a Scholberg hammerlesséi is. Az ütőrugót pusztán ujjakkal, minden megerőltetés nélkül levéve, a többi alkatrész egyszerűen két ujjal emelhető le. Az ütőrugó mindkét lakatba illik, jobbról vagy balról, mind egy; a többi rész csupán egyik oldalra. Rögtön szembeötlő a rúd szokatlan hosszú alakja. Ez a hosszú emeltyűkar teszi lehetővé, hogy a ravaszok hihetetlenül puhán járnak, anélkül, hogy ezért az akaratlan elsüléstől kellene tartani, mert hisz ugyanolyan biztonsággal állanak a rudak a kakasban, mintha kiállításuk 1.8—3 kg.-ot igényelne.

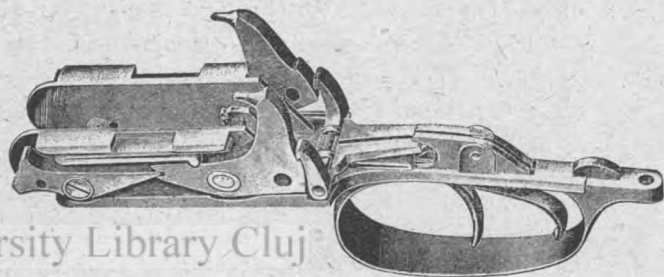
A könnyen, puhán járó kiválthatás csakis a rud hosszú emeltyűkarjának köszönhető. Ugyanez az előnye

megvan a Westley Richards és a Lene-féle lakatoknak is (2. sz. ábra).

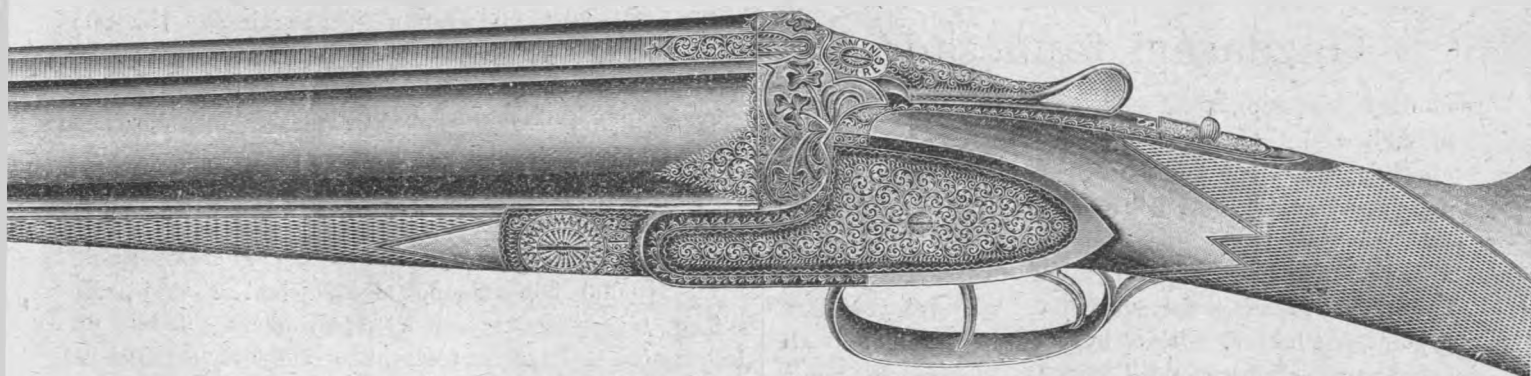
A závar duplaretesztes Greener keresztcszeges felsőkules, melynek jobbra szorítására a csövek billenek és *D* emeltyűvel feszítik az *A* kakast. A felsőkules mögött látható tolokás biztosíték önműködőleg csattan be és zárja a ravaszokat. A csövek lehajlására működésbe lép a kétrészes ejektor és kiveti a kilőtt hüvelyt. Az ejektor roppant egyszerű, csupán két részből álló, megbízhatóan működik és félig-meddig rendes kezelés mellett mindenesetre a legtartósabbak egyike. Egy minta puskát igen jól működőnek és lövőnek találtam és a fegyver — még a legegyszerűbbé is — kidolgozása mindenképpen tiszta. Értesülésem szerint a legnagyobb amerikai fegyvergyárak egyike szintén berendezkedik a Scholberg hammerless gyártására. Magyarázata pedig ennek, hogy előállítás a gyáripárban éppen annyira lehetséges sok ezer egyforma alkatrészben, mint a Remington vagy más ismétlődő! Egy sajnálatos csupán,

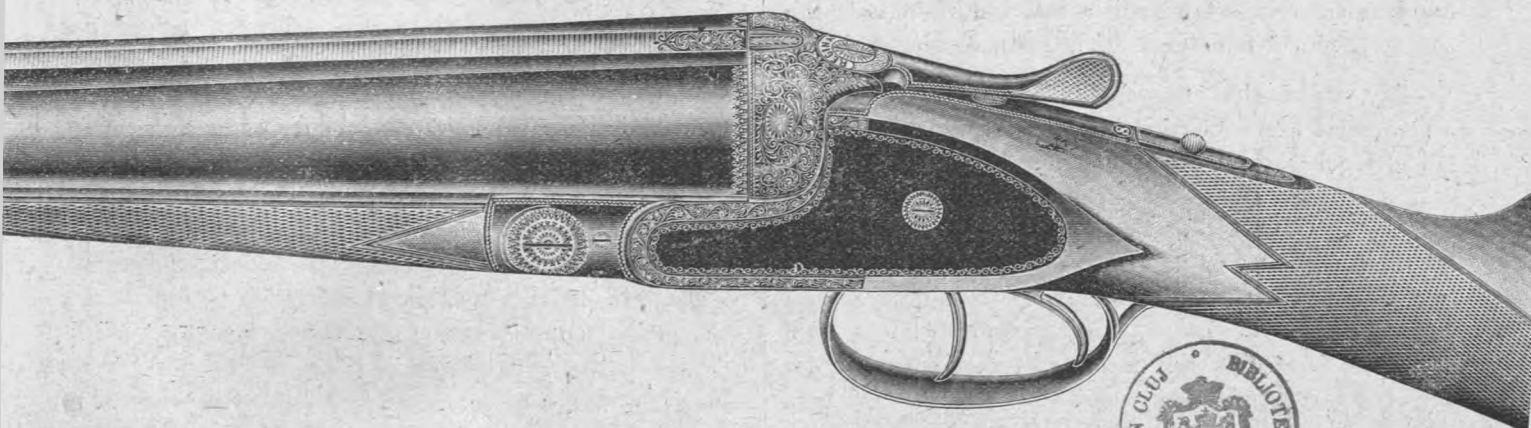
1. sz. ábra. A Scholberg-Hammerless levett lakatlappal, a lakatok feszítve.

2. sz. ábra. A Lene-lakatok.

3. sz. ábra. Izléses ejektoros Scholberg-Hammerless.

4. sz. ábra. Egy izlésesen egyszerű kakas nélküli.

hogy a Scholberg hammerless ára olyan, hogy csakis tehetős hivatásos vadász vásárolhatja. A harmadik ábra mutat egy igen izléses ejektoros Scholberg hammerlesst, mely külsejében, vésetében is nagyon tetszetős és a mellett izlésesen egyszerű. 3. sz. ábra. A mi a puská külső díszítését illeti, izléses, az általánosságától messze eltérő. Nézetem szerint minden fegyver legszebb díszje az alak, hogy szép, tetszetős, hogy úgy mondjam előkelő vonalakban tartott legyen. Ebben a tekintetben az angolok vezetnek, azután jönnek az angol nyomán dolgozó belgák. A németek izlés tekintetében mindenként lemaradnak. Izlésemnek leginkább megfelelő a 4. sz. ábrán látható Scholberg hammerless, melynek csupán a zárttest fejei és a lakatlapok és ravaszkegyel vannak sekélyen vésvé és a fegyver összes részei egyforma színben barnítva. De még ez is sok. Én a hivatásos vadász puskáját minden fémalkatrészében fényes feketére (noire brillant) barníttatnám, akárcsak a hadi puskák és az F. N. hammerless vannak barnítva. A legegyszerűbb, legizlésesebb, de egyszerűs mind a legpraktikusabb is, a mennyiben ha kétévkenként barníttatjuk, mindig újnak fog látszani. A barnítás csupán savakkal való kezelés, ellenben az angolos keményítést tűzben való hevítéssel és vízbeni hűtéssel végzik. Ez a művelet pedig rettenetesen kényes, a mennyiben a hevített részek a hűtésnél elhuzódnak és utánmunkálást igényelnek. Vésett puskát bajosabb barnítani.

*

Schneider Árpád főhadnagy könyvei: *Vadászati Fegyvertan.* (Lampel R. és fia kiadása, ára bérmentve szállítva 3 K.) — *Önműködő kézilőfegyverek.* (Tudományos zsebkönyvtár kiadása, duplafüzet, ára 1 K 40 fill.) — Megrendelhetők bármelyik könyvtár és lapunk szerkesztősége útján is. Szerk.

Gazdasági tanácsadó.

Hangyák kipusztítása a méhesből. Öntsünk alkohollal kevert kevés mézet egy üvegbe és helyezük azt el a hangyák telepe közelében. A nyálánk állatkák csakhamar seregestől bevándorolnak az üvegbe, a honnan csak kevés tud közülök megmenekülni, különösen ha időnként még meg is rázogatójuk az üveget. Ha már sok hangya belefutott a folyadékba, úgy azt gyógyezelokra is felhasználhatjuk, feltéve, hogy elég erős alkoholt alkalmaztunk és a hangyákkal telt folyadékot néhány napig a napon állni hagyjuk. Ezáltal ugyanis az alkohol sok hangyasavat fog tartalmazni, a mit bedörzsöléssel csúszos és rheumás fájdalmak enyhítésére ajánlanak.

Egy méhcsalád fogyasztása egy év folyamán. A méhcsalád fogyasztásának okai a következők: 1. A család életének és munkásságának fenntartása a kaptárban és a szabadban. 2. A költés táplálása. 3. A viasz termelése. 4. A herék táplálása.

Egy méh átlagos napi fogyasztása 0.003 grammtól 0.12 grammig terjed, azon különböző körülmények szerint, a melyek között él. Elég gyakori átlag a 0.03 grammos fogyasztás. Egy munkás áleza összfogyasztása a táplálás egész időszaka alatt 0.4 gramm, egy here napi fogyasztása pedig 0.04—0.05 gramm.

Ezen adatokat alapul véve kiszámíthatjuk egy méhcsalád összes mézfogyasztását. Egy kaptárban élő erős méhcsaládot véve alapul, olyan vidéken, melynek egy hónapig tartó főhordási időszaka van, a következő eredményekre jutunk:

Időszak	A család népessége	Méhék a kaptárban			Méhék gyűjtésre és viaszkészítésre			Össz. fogyasztás kg.
		számuk	fej-és naponként gr.	összesen kg.	számuk	fej-és naponként gr.	összesen kg.	
Február — —	20,000	20,000	0.006	3.6	—	—	—	3.6
Márcz.-ápr. —	40,000	30,000	0.03	54.0	10,000	0.06	36	90.0
Május — — —	60,000	40,000	0.04	48.0	20,000	0.06	36	84.0
Junius — — —	80,000	40,000	0.06	72.0	40,000	0.12	144	216.0
Julius-aug. —	60,000	40,000	0.04	96.0	20,000	0.06	72	168.0
Szept.-okt. —	40,000	40,000	0.03	72.0	—	—	—	72.0
Nov.-decz.-jan.	30,000	30,000	0.006	16.2	—	—	—	16.2
					Összesen — — —			649.8

A munkás méhek tehát egy évben mintegy 649.8 kg. mézet fogyasztanak. A herék fogyasztásának kiszámításánál lehet 1500 herét alapul venni, mert ennyi van egy jó családban. Életük körülbelül két hónapra tehető s ez két vagy több időszakra oszlik, megszakítva olyan időszakokkal, a mikor nincs here. Ha elfogadjuk Godon adatát, hogy 1000 here naponként 30 gramm mézet fogyaszt, azt fogjuk találni, hogy az 1500 here létük két hónapja alatt mintegy 2.7 kg. mézet fogyaszt. Kerek számban tehát a család mézfogyasztása 650 kiló. Ez a mennyiség azonban nem érett méz, a melyet a kaptárból kiszedünk, hanem körülbelül olyan anyag, mint a nektár, 75—80% víztartalmú és így mintegy 182 kiló érett méznek felel meg.

Ehhez a mennyiséghez még hozzá kell számítani a költés felneveléséhez szükséges mézet. Egy álcának az átalakulásra legalább 0.4 gr. tápanyagra van szüksége, a méhcsalád pedig évenként négyszer újul meg. De ez a megújulás nem a legnagyobb számra, 80,000-re vonatkozik, hanem középértékben 60,000-et vehetünk, a mi 240,000 felnevelendő álcát jelent. Ezek részére 0.4 gr. tápanyagot számítva kaptáronként 96 kiló elfogyasztott tápanyagot találunk, a melynek előállításához körülbelül egyharmad, tehát 32 kg. méz szükséges.

Marad végül még a viaszkészítés. A méheknek ugyan kiürítés után visszaadják a kész lépeket, mégis de Layens kísérletei szerint jobb, ha körülbelül 60 négyzetdeciméternyi lépterületet engedünk évenként építtetni a méhekkel. Ha egy négyzetdeciméterre 11 gramm viaszt számítunk, ez összesen 660 gramm viaszt tesz ki és ha egy kilogramm viasz előállításához körülbelül hét kiló méz fogyasztása szükséges, 660 gramm elkészítéséhez körülbelül 4 kiló méz elfogyasztása lesz szükséges.

Összesen tehát a méhcsalád elfogyaszt:

saját fenntartására — — — — — 182 kg.
a költés felnevelésére — — — — — 32 „
viaszkészítésre — — — — — 3 „

összesen — — — — — 218 kg. mézet.

A szerző szerint ez a tekintélyes mennyiség is inkább alatta marad a tényleges fogyasztásnak, úgy hogy a méhcsalád, mely a méhésznek körülbelül 20 kg. mézet termel, ennek előállításához legalább ennek a tizszeresét fogyasztja el.

(Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet közleményei.)

Szamócza, vagy földi-eper. A «Lancet» nevű orvosi folyóirat azt írja a földi-eperről, hogy annak kitűnő hatása van az étvágy gerjesztésére. Még a cukorbeteg ember is aggodalom nélkül megeheti, mert rendkívül csekély a cukortartalma. MecsNIKOV szerint azonban a földi-eperhez tapadó földrészesekében sok veszedelmes baktérium van s éppen ezért jól meg kell mosni a földi-epret, mielőtt asztalunkra kerülne.

Különfélék.

Értesítés. Tudatjuk lapunk t. olvasóival, hogy *Tomasovszky Imre* m. kir. főerdőmérnöknek «Az erdőáltiszti védkerületi teendői» című műve teljesen elfogyott. A műnek II-ik bővített kiadása valószínűleg még a folyó évben meg fog jelenni. A mű megjelenésének idejét, s azt, hogy az hol és minő áron lesz megrendelhető, annak idején közölni fogjuk.

Felhívás. Felkérem azokat az iskolatársaimat, a kik velem 1903 ban a vadászerdői erdőéri szakiskolát végezték; hogy ez évi június hó 28-án találkozóra összejönni sziveskedjenek. A kik a találkozón részt venni óhajtanak, közöljék velem címüket. Fetz Lajos urad. vadász — Bácsfalva, u. p. Marosillye, Hunyad megye.

Az «Országos Magyar Vadászati Védegyelet» ápril hó 29-én tartott igazgatósági ülésén az elnök bejelentette, hogy az immár 35-ik évfolyamban levő «Vadász-Lap»-ot a lap volt szerkesztőjének özvegyétől, Egerváry Gyulánétól 25.000 koronáért megvásárolta s a lap további szerkesztésével *Sugár Károly* m. kir. erdőtanácsost, országos vadászati felügyelőt bizta meg, míg a segéd-szerkesztői teendők vitelére Krolopp Alfréd m. kir. gazdasági akadémiai igazgatót kérte fel, a ki a megbízatást el is fogadta. Elhatározta egyben az igazgatóság, hogy a «Vadász-Lap»-ot még ebben az évben jobb minőségű papíron és felvágottan hozza forgalomba, a jövő évtől pedig művészi kiállítású czimlappal fogja megjelentetni.

A vadőrök jutalmazására fenntartott összegekből a beérkezett folyamodványok alapján Winnay János királytelki vadőrnek 200 korona jutalmat és egy ezüstérmet, Heiliczek Tivadar fülöpszállási vadőrnek pedig 100 korona jutalmat és bronzérmet adományozott.

Majd felolvastatott dr. Bedő Albert nyug. államtitkár, volt országos főerdőmester, védegyeleti alelnök levele, melyben viselt tisztségéről megrongált egészségére való tekintettel leköszön. Az igazgatóság a lemondást sajnálattal vette tudomásul s elhatározta, hogy az Országos Magyar Vadászati Védegyelet érdekeinek előmozdítása

céljából hosszú évtizedek során kifejtett sikeres és eredményekben gazdag működése révén szerzett érdemei a jegyzőkönyvben megörökíttessének. Mivel az igazgatóság Ő Méltóságában a magyar vadászat kultuszának egyik leglelkesebb, leghivatottabb irányítóját bírta, melegen óhajlja, hogy azok a kapesok, melyek Ő Méltóságát a védegyelettel hosszú évtizedek során összefűzték, meg ne lazuljanak, miért is Ő Méltóságát az Országos Vadászati Védegyelet örökös tiszteletbeli alelnökévé ki-nevezte.

Ezután Csik Imre miniszteri tanácsos abból az alkalmából, hogy az Országos Erdészeti Egyesület kebelében formaruhának megállapítása iránt mozgalom indult meg, javasolta, hogy az O. M. V. V. e mozgalomhoz csatlakozzék s azt esetleg némi módosítással avagy saját véleményeivel feldiszítve fogadja el. Javasolta továbbá, hogy az ezen formaruhának végleges megállapítása céljából az O. E. E. részéről kiküldött bizottság tárgyalásain az O. M. V. V. magát képviseltesse. E javaslat jóváhagyólag tudomásul vétetett azzal, hogy e bizottsági tárgyalásokon Keltz Gyula, Róth Lóránd és Heinrich Ferencz lesznek szivesek a Védegyelet képviselőjében megjelenni.

A «Dynamon I» nevű robbantóanyag. Külföldi szaklapok hírül adják, hogy az ilyenű robbantóanyag különösen alkalmas fűtési használatra szánt fáknak töstül, gyökerestől való kiemelésére (kidöntésére), s hogy az ezen anyaggal való kirobbantás semmivel se kerül többbe, mint az emberek által végrehajtott kézimunka, vagy a fakiemelő gépekkel végzett eljárás, a melyeknél természetesen jóval gyorsabb s meg van az az előnye is, hogy a kidöntött tuskófa apróra töredezik s kevesebb további feldarabolást igényel. Különben e robbantó-szer az egész talajt, a melyben a fák álltak, felporhanyítja, a benne netán tanyázott élősködőket kiöli, s új ültetvények befogadására alkalmassá teszi; másrésről annyira veszélytelen, hogy postán is szállítható és fulminát gyújtózsínórral felszerelve, egyszerre több tuskó kidobására is alkalmas.

Felhasználható még kőbányákban, továbbá művelés alá veendő talajok fellazítására, ültetendő fák gödreinek készítésére, árkok alakítására stb.

Bővebb felvilágosítással szolgál német nyelvű kérdézősködésekre a cs. és kir. hadügyminiszterium megbízottja: Gebrüder Böhler & Comp. Wien, I., Elisabethstrasse 12/14. Mon.

Időjelzés. A «Meteor» folyó évi június hóra a következő időjelzést teszi közzé: Június hó változási napjai: 1—6—8—13—15—17—23—25—26—28-ikára esnek.

Az 1-sei enyhe, esetleg csapadékos; a 6-iki erősen csapadékos; a 8-iki részben száraz; a 13-iki zivataros, esetleg jéggel; a 15-iki száraz meleg; a 17-iki inkább száraz meleg; a 23-iki viharos, zivataros jég valószínű; a 25-iki meleg, száraz; a 26-iki szintén meleg, száraz; a 28-iki szeles, esetleg zivataros.

Legerősebb hatásúak: a 6—13—17—23—25-iek. Június melegen köszönt be, csapadék is inkább csak

6-ika körül várható, de az is valószínűen csupán rövid zivataros, esetleg pásztás jégesős jelleggel. Ezt követőleg meleg száraz időjárás várható, melyet zivataros, esetleg viharos jellegével a 13-iki zavar meg, a midőn jégeső is valószínű. Ezután újra száraz, erősen meleg jellegű időjárás fejlődik ki s tart kevés változással a 23-iki Szaturnusz együttállásáig, mely zivataros jellegű időjárást van hivatva hozni.

Ezt követőleg száraz, igen meleg jellegű időjárás következik, de 28-ika körül ismét zivataros, vagy szel, esetleg viharos változással.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter az állami erdőtisztek összesített közös rangsorozati létszámában kinevezte Sóska Gyula kir. főerdőmérnököt kir. erdőtanácsossá.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter áthelyezte Fodor Vincez kir. segéderdőmérnököt Ljeskovácztól Koszinjba.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter Török Miklós m. kir. segéderdőmérnöknek állásáról történt lemondását elfogadta.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter a vinkovezei kir. főerdőhivatal kerületében Obelics György kir. főerdőrt és Kovacevics Simon kir. erdőrt, a sušaki kir. erdőhivatal kerületében pedig Rogics Mihály és Čuturilo Miklós kir. főerdőroket nyugalmába helyezte.

*

A liptóújvári m. kir. főerdőhivatal főnöke a szolgálat érdekében áthelyezte a vichodnai erdőgondnokságban Proksa György m. kir. főerdőrt Podbanszkórol Csernadolinára, Kabzányi János m. kir. erdőrt Csernadolináról Háromforrásra és Toma Győző m. kir. erdőrt Háromforrásról Podbanszkóra védkerületi szolgálatra; Luscek Antal m. kir. segéderdőrt Rácztokiról (feketevági erdőgondnokság) Feketevágra élelmezési raktári szolgálatra; Schleichard Godofred m. kir. főerdőrt Szvarinból védkerületi szolgálatból a maluzsinai m. kir. erdőgondnoksághoz irodai szolgálatra; Mihalics József m. kir. főerdőrt a fenyőházai m. kir. erdőgondnokság felsőtői védkerületéből a vichodnai erdőgondnoksághoz irodai szolgálatra, viszont Migra Ede m. kir. erdőlegényt Fenyőházáról a felsőtői védkerületbe, továbbá Fenyőházáról Kuresa János m. kir. erdőrt Rakovára védkerületi szolgálatra és a rakovai szolgálatot ellátó Migra József m. kir. erdőrt Liptóújvárra az erdőrendezéshez műszaki segédszolgálatra, végül Szántó József m. kir. főerdőrt Fenyőházáról Liptóújvárra a faraktárgondnoksághoz rakparti szolgálatra.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a címzalagon átjavított lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem a kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy főleg reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

U. J. 1. Budapesti vadkereskedők: Aranyossi András (IV., Várház-körút 2); Fisch Márk és Sperl Nándorné (IX., Közp. vásárcsarnok); Géczy György (IX., Közp. vásárcsarnok); Ma-

gyar vadkiviteli r.-társ. (IX., Tóth Kálmán-utca 8); Weinberger Vilmos (V., Deák-téri vill. pavillon); stb.

2. S. J. hivatalos helyisége V., Zoltán-utca 16. szám alatt van.

D. J. A küldött 4 koronát megkaptuk s ezzel előfizetése 1915. évi június hó végéig rendezve van.

L. J. Megbízható fegyvergyárosok és fegyverkereskedők: Gotthard Sándor, Herény. (Vas megye); Huzella M., Budapest (IV., Váci-utca 28); Zubek Bertalan és Társa, Budapest (IV., Múzeum-körút 29); Dotzauer Károly, Budapest (IV., Kossuth Lajos-utca 17); Seifert József, Pozsony (Halászkapu-utca 4).

T. M. Olvassa el a fentebb L. J.-nek szóló üzenetünket. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

B. E. 1. Előfizetése június hó végével jár le. 2. A «Vadász-Lap» megrendelése végett forduljon a lap szerkesztőjéhez; Sugár Károly m. kir. erdőtanácsos, orsz. vadászati felügyelő úrhoz Budapest (V., Földművelésügyi miniszterium). A lap előfizetési ára egész évre: 12 kor., az «Országos Magyar Vadászati Védegylet» tagjai részére pedig 8 kor.

Sz. I. Álláskeresletre vonatkozó hirdetését — mint lapunk előfizetőjének — díjmentesen hozzuk. Sziveskedjék a hirdetés megfogalmazni és azt a szerkesztőségnek beküldeni, mert mi azt a posta-utalvány szelvényére írt közlés után se állíthatjuk össze, mert nem tudjuk, hogy mit kíván hirdetni.

K. I. Előfizetése a beküldött 2 koronával ez év végéig rendezve van.

Sch. J. Miután előfizetése már múlt évi szeptember hó végével lejárt, ennél fogva álláskeresletre vonatkozó hirdetését csak akkor közölhetjük díjmentesen, ha múlt évi hátralékát rendezti és a folyó évre is előfizet.

W. J. Miután az illető valószínűleg állandóan alkalmazott munkásnak tekintendő, ennél fogva az 1912. évi LXV. t.-cz. 31. §-a értelmében csak teljes szolgálatképtelenség esetén tarthat igényt nyugbérre, a mi a 39. § szerint megszakítás nélküli szolgálat esetén az első tíz évi alkalmazás után évi 120 koronával, minden további év után pedig évi 6 koronával állapíttatik meg; a 17 évi szolgálat után tehát évi 162 K nyugbér jár.

Sz. E. Állami fa- és fémpipari szakiskola Aradon, Kolozsváron, Maros-Vásárhelyen és Szegeden van, a hol négy évi tanidő alatt szakképzett iparos segédeket nevelnek, s ennél fogva felkarolja különösen azon elméleti és gyakorlati ismereteket, melyek az épület- és bútortan, valamint a lakatoság és géplakatoság iparszerű üzésére szükségesek. A négy évi tanidő alatt a tanulók nemcsak elméleti, hanem gyakorlati kiképzést is kapnak s a végzett tanulók jogosítva vannak munkakönyvet váltani és a megfelelő képesítéshez kötött iparágban működni. Rendes tanuló az lehet, a ki valamely közép- vagy polgári iskola második osztályát, vagy hat elemi osztályt sikerrel végzett, 12-ik életévét betöltötte s kifejtett, ép testalkatú. Tekintettel a felveendő tanulók korlátozott számára, mindig augusztus 15-ikéig kell a szakiskola igazgatóságánál a felvétel iránti kérvényt benyújtani. Később jelentkezők csak üres hely esetén vétetnek fel. A tanév szeptemberben kezdődik, tandíj nincs. Bővebb felvilágosításért forduljon idejében valamelyik szakiskola igazgatóságához.

A. J. Az üregi nyulak károsítása ellen védekezni vajmi nélkül s legfeljebb a károsítások csökkentéséről lehet szó. Első sorban tehát elszaporodásukat kell kilövés útján megakadályozni, télen át pedig, mikor a nyúl csak a fásnövényekre van utalva, táplálkozásukat kell megkönnyíteni. Erre a célra jó a *közönséges jeneszter* (*Spartium junceum* L.) cserje, melyet a nyulak szeretnek s ha illet elegendő mennyiségben találunk, kevésbé bántják a fenyőcseméteket. Ezt a mintegy két méter magas cserjét kellene a fenyőfiatalosok környékén elszaporítani s a mellett a nyulakat szorgalmasan pusztítani.

Cz. K. Miután az illetményföldek a földművelésügyi miniszter úr 1894. évi 52,273. számú körrendelete szerint mindig október hó 1-től a következő évi szeptember hó végéig, vagyis egy egész gazdasági évre adandók ki, ennél fogva nyugdíjazás, vagy halálozás esetén a természetben kiszolgáltatott földjárandó-

ságot az akkor folyó gazdasági év végével (szeptember 30-ikával) kell beszüntetni. Az özvegy azonban tartozik a férje halálát követő naptári évnegyedtől kezdve az ottani földváltásdíjat megfizetni.

F. L. Felhívását díjmentesen közöljük.

Cz. B. A lap javára küldött 10 fillért bevételeztük.

mint tiszt volt alkalmazva, az erdészet, mezőgazdaság és irodai teendőkben teljesen jártas, megfelelő állást keres. Czíme: Petrovits Gábor szakv. erdőőr Téeső, (Máramaros megye) (33.)

ALLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Erdőlegényi, vagy erdőőri állást keres egy a m. kir. VI. számú csendőrkerületnél harmadik évét szolgáló 29 éves, róm. kath., nőtlen, 176 cm. magas, ép, egészséges egyén. Beszél magyarul és németül. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (29.)

Azonnali, vagy későbbi belépésre erdőőri állást keres 22 éves, nőtlen, erdőőri szakiskolát végzett és szakvizsgázott egyén, ki az erdészet minden ágában jártas. Beszél magyarul és románul. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (30.)

Két középiskolát végzett, 25 éves, nős, gyermektelen, jó írású, kiszolgált katonai altiszt, mesterlövő, ki az irodai teendőkben is jártas, józan, megbízható, vadász vagy más bizalmi állást keres. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (31.)

Erdőőr, ki az erdészet és vadászat minden ágában jártas, erdőőri vagy vadőri állást azonnali belépésre keres. Fő- és apróvad vadászatánál kitűnő jártassággal bír. Kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (32.)

Állást keres négy középiskolát és erdőőri szakiskolát végzett, jól szakvizsgázott, irodai teendőkben és fázánnevelésben jártas, 28 éves, a napokban nősült egyén. Czíme: Hollósy Árpád Nyitra, Major-utcza 17. (34.)

Erdőőri szakiskolát végzett egyén, kitűnő gyakorlattal, állást keres. Kisgazdaság kezelésére ajánlkozik. Czíme a szerkesztőségnél megtudható. (35.)

Fiatal, nős, r. kath. egyén, ki az erdőőri és vadőri szakvizsgát jó sikerrel letette, külön vadőri és külön erdőőri gyakorlati bizonyítványokkal és állami szolgálatra képesítő orvosi bizonyítványokkal bír, mint fázántenyésztő és kitűnő dúvadirtó állást keres. Választ: Pósthivatal, Haláp (Hajdu megye) 555. szám kér. (36.)

49 éves, róm. kath., nős, gyermektelen, hat gimnáziumot végzett, szakvizsgázott erdőőr, ki magánuradalmakban mint erdőőr és felügyelő, továbbá gazdaságban

HIRDETÉSEK

Pályázati hirdetmény. (Egy II. oszt. erdőőri és egy II. oszt. erdőszolgai állásra.) 247/1914. sz. A Brassó vármegye területén, illetve az alulírott m. kir. állami erdőhivatal alá tartozó «Hosszúfalusi m. kir. járási erdőgondnokság» kerületében megüresedett egy II. oszt. erdőőri és egy II. oszt. erdőszolgai állásra — Brassó vármegye tekintetes közig. erdészeti albizottságának 1914. évi 348. eb. sz. határozata alapján — ezennel pályázat nyitattik.

1. Az erdőőr javadalmazása: 600 kor. évi bér, 80 kor. lakbér, 60 kor. ruhaátalány és 16 ürm³ bükk-tüzifa, valamint 120 kor. lótartható átalány.

2. Az erdőszolga javadalmazása: 440 kor. évi bér, 48 kor. lakbér, 36 kor. ruhaátalány és 12 ürm³ bükk-tüzifa.

Nyugdíjintézmény fennáll.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy «Brassó vármegye tekintetes közig. erdészeti albizottságához Brassóban» ezimzendő, sajátkezüleg írt kérelmüket, községi erkölcsi bizonyítvánnyal, keresztlevéllal, erőteljes, ép testalkatukat, jól látó, halló és beszélőképességüket igazoló orvosi bizonyítvánnyal és esetleg eddigi szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelve «A brassói m. kir. áll. Erdőhivatalhoz» 1914. évi június hó 15-ig nyújtsák be.

Brassó, 1914. évi május hó 8-án.

(5.) *A m. kir. állami erdőhivatal.*

Erdőőri szakiskolát végzett, szakvizsgázott, 30 éves, református, nőtlen erdőőr, kinek 10,000 kor. értékű földvagyon van, ismeretség hiányában nősülési szándékból, oly derék, megtermett leány, esetleg gyermektelen özvegy ismeretségére vágyik, kinek 4000 kor. rögtöni hozománya van.

Pest megye Göd «Piros rózsza» jelige poste restante. (6.)

Pályázati hirdetmény. Borsod vármegye K. E. B.-ának 661/914. sz. határozata folytán a bánvölgyi m. kir. járási erdőgondnokság kerületéhez tartozó dédesi erdőőri kerületben megüresedett járási erdőőri állásra Dédes székhelylyel pályázat nyitattik.

Az erdőőr járandóságai: évi 700 kor. fizetés, 140 kor. lakbér, 10 kor. irodaátalány, 50 kor. egyenruhaátalány és 200 kor. utazási átalány.

A kinevezendő erdőőr egy évi próbaszolgálattal alkalmaztatik s állásában egy évi kifogástalan szolgálat után véglegesítettik.

Pályázók felhivatnak, hogy szakvizsgálati, orvosi és szolgálati bizonyítványaikkal, továbbá születési anyakönyvi kivonattal, valamint családi állapotukat, katonakötelezettségüket és erkölcsi életüket igazoló okmányokkal felszerelt, sajátkezüleg írt kérvényeiket 1914. évi június hó 15-ig a rimaszombati m. kir. állami erdőhivatalhoz nyujtsák be.

Később érkező és szabályszerűen fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

A kinevezett erdőőr szolgálatát kinevezése után azonnal tartozik megkezdeni.

Rimaszombat, 1914. évi május hó 10-én.

(7.) *M. kir. állami erdőhivatal.*

Termelt fenyőhaszonfa-eladás. (Erdei rakodókon.) 1913/1914. I—B-1. sz. Az erdőbádonyi erdőgondnokságnál termelt 2326 drb fenyőszőlőkaró, 3808 drb fenyőgyümölcskaró, 1305 drb fenyő erdei lécz, 14044 folyóméter fenyőrudfa és 520·02 m³ fenyőhaszonfa, négy eladási csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Ajánlatok 1914. évi június hó 15-én déli 12 óráig nyujtandók be Besztercebányán, a m. kir. erdőigazgatóságnál, a hol azok június hó 16-án déli 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A faanyagok csoportosításának és a kikiáltási árak kimutatása, árverési feltételek, ajánlati ürlap és boríték a besztercebányai erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Budapest, 1914. évi május hóban.

(10.) *M. kir. Földművelésügyi Miniszter.*

Pályázati hirdetmény. Főméltóságú gróf Pappenheim Sigfriedné mezőfényi uradalmába 1914 július 1-re egy erdőőr kerestetik. Javadalmazás: 100 kor. készpénz, 3 q buza, 10 q rozs, 2 k. hold föld, 16 ürm³ II. o. tölgyhasábfa (mely méterenként 4·50 kor.-val megváltatik s kap az erdőőr hulladékfából szabad tüzelőt), 2 tehénre és 2 borjura nyári legelő és télre kellő mennyiségű feles kaszáló, 4 kocza és 4 süldőre nyári legelő, lakás kerttel, évenként 1 öltöny szövetruha, 1 kalap és 1 pár harisnyaszár és 3 évenként 1 télikabát és szabályszerű lődij.

Katonakötelezettségüknek eleget tett, nős és 30 évesnél nem korosabb pályázók bizonyítványmásolatokkal (melyek vissza nem küldetnek) felszerelt kérvényüket alulírotthoz küldjék.

Mezőfény, 1914 május 20.

Romándi Géza
urad. erdőész.

(9.)

Egy erdőőri pályára készülő legényt felfogadnék 2 év tartamára s elméletileg és gyakorlatilag kiképezném. Ajánlatokra bővebbi felvilágosítást ad Hornik Károly Girált (Sáros m.)

(4.III.2.)

Méhkasokat gyékényből szállítok. Közönséges kupkas 1 kor. Igen nagy 1·50 kor. Átmeneti 2·40 kor. A két utóbbi Hanemann-rácsossal ellátva.

(1. v. 3)

Matuska István, Nagykároly.

Termelt fenyőhaszonfa-eladás. 1934/1914. I—B-1. sz. A szászszabesi m. kir. erdőhivatal kerületéhez tartozó sugági m. kir. erdőgondnokság kerületében a kincstár által termelendő és vontató úthoz kihozandó mintegy 3000 m³ fenyőhaszonfa, zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Az írásbeli ajánlatok 1914. évi június hó 3-án déli 12 óráig nyujtandók be Szászszabeszen a m. kir. erdőhivatalnál, a hol azok június hó 4-én délelőtt 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

A kikiáltási árakra stb. vonatkozó részletes adatok, az eladási feltételek, ajánlati ürlap és boríték az erdőhivatalnál szerezhetők be.

Kelt Budapest, 1914 május hóban.

(8.) *M. kir. Földművelésügyi Miniszter.*

Pályázati hirdetmény. 330/1914. sz. Alulírt m. kir. járási erdőgondnokság Nyitra vármegye közige. erd. bizottságától nyert megbízás alapján a nagyúnyi kerületi erdőőri állásra pályázatot hirdet. Javadalmazás: 700 kor. fizetés, 100 kor. lakbér, 200 kor. lótartás, 28 kor. tűzifaváltság.

Pályázók 1 koronás bélyeggel ellátott sajátkezüleg írt kérvényeiket az erdőtörvény 37. §-ában előírt minősítésüket, ép és egészséges testalkatukat, életkorukat, eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványaikkal felszerelve a m. kir. járási erdőgondnoksághoz Pöstyénbe legkésőbb 1914 június 15-ig nyujtsák be, később érkező és kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek. Tót nyelv bírása előny.

(3.II.2.)

22 éves, r. kath., nőtlen, egészséges, erős, katonai kötelezettségének mint szakaszvezető tett eleget, azonnali belépésre uradalomnál vadászsegédi, vadőri, erdőszolgai stb. szolgálatot keres. Erdőszolgai minőségben már alkalmazva volt. Igényei szerények. Czim a kiadóhivatalban.

(2.—2.)

HIRDETÉSEK felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, V., Alkotmány-u. 6.

DIANA FEGYVER ATELIER
Gothard Sándor
Herény, Szombathely mellett, Vas m.
Lerakat: **Budapest, VI., Váci-körút 61. sz.,** a Magyar Motor- és Gépgyár irodájában.

Használati fegyverek
120 korona ártól felfelé.
A kontinens legnagyobb luxusfegyver-raktára.
Saját szerkezet — saját minták!
Magyar Motor- és Gépgyár irodájában.